

прилага към него клишето и така превръща действията си в стереотипизирано поведение, т.е. дори в ситуация на взаимодействие не разчупва негативната си, предзададена схема на отнасяне към „другия“. Тогава най-силно се вижда как функционира приписаната от „нас“ идентичност за конкретен човек от ромски произход: тя веднага поставя въображаема стена от предзададено знание за него, която автоматично го натоварва с определени клишета, с които той като индивидуално човешко същество до момента може изобщо да не се е разпознавал. Т.е. „ние“ приписваме знанието си за колективната социална реалност на ромите върху едно конкретно същество като го натоварваме със значения (клишета), които до този момент не са били актуални за него. Този сценарий е най-видим в следните ситуации:

„Ситуация на търсене на работа“

В случая работодателят е значимият друг, който, поглеждайки човек от ромски произход, автоматично го дефинира като „циганин“, следователно мисли го в контекста на социално конструирания образ, натоварва го с негативните характеристики – „мръсен“, „крадлив“ и т.н., и не го допуска до работата. Това конкретно човешко същество от ромски произход може до този момент от живота си никога да не е мислило за себе си като за „крадец“, но в конкретната ситуация на общуване другият актьор, в случая явяващ се в ролята на значим друг, му приписва тази идентичност – на крадец и следователно той се превръща в крадец за него, т.е. именно това му приписано определение му създава „фалшива“ идентичност в очите на значимия друг, който отказва да види отвъд клишето.

Гледат те циганин, няма работа... И аз съм българин и аз съм роден в България, но някои хора не го преценяват това. Те гледат – черен, той ще крадне това, той (мл.20, Ф, м.)

като завърша кой ще ме вземе на работа, аз нали съм циганин, циганите не ги щат (уч. 25)

Модератор: Добре. Ето на него му е даден шанс. Как си представяте да дадем шанс? Как си го представяте?

б: Ми, не знам, може би хората не трябва да са чак толкова скептични, нали, веднага да щом го видят да го оценяват по външния вид, а не по вътрешния. Щото има, както тя каза,